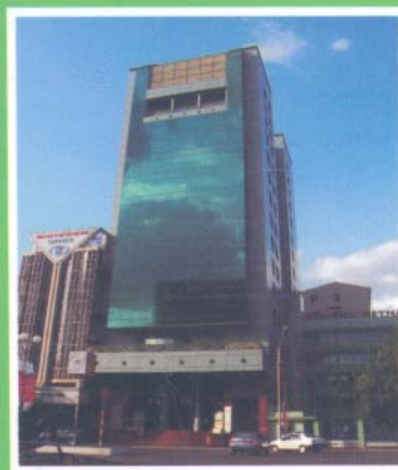
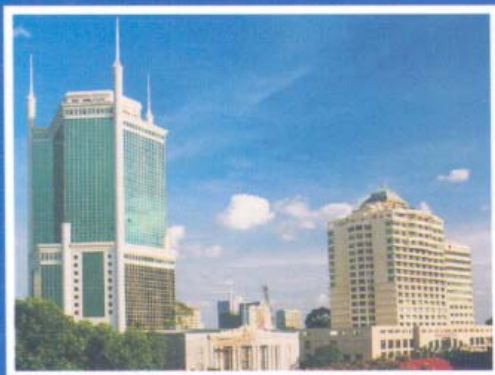

ThS. NGÔ VĂN TĂNG PHƯỚC

GIÁO TRÌNH
PHÁP LUẬT
KINH TẾ

NHÀ XUẤT BẢN THỐNG KÊ
NĂM 2006

**THẠC SĨ
NGÔ VĂN TĂNG PHƯỚC**

GIÁO TRÌNH PHÁP LUẬT KINH TẾ

**NHÀ XUẤT BẢN THỐNG KÊ
Năm 2006**

MỤC LỤC

Trang

CHƯƠNG I

HÀNH LANG PHÁP LÝ CHO HOẠT ĐỘNG KINH TẾ VÀ NHỮNG QUY ĐỊNH CHUNG VỀ DOANH NGHIỆP

BÀI 1

HÀNH LANG PHÁP LÝ CHO HOẠT ĐỘNG KINH TẾ

I. HÀNH LANG PHÁP LÝ CHO HOẠT ĐỘNG KINH TẾ	25
II. NGUỒN CỦA PHÁP LUẬT KINH TẾ	29
1. Các văn bản luật	29
a. Hiến pháp	30
b. Bộ luật dân sự	31
c. Luật	32
2. Các văn bản dưới luật	32
a. Pháp lệnh của Ủy ban Thường vụ Quốc hội	33
b. Nghị định do Chính phủ ban hành, Thông tư do các Bộ ban hành	33
c. Thông tư của Bộ trưởng, thủ trưởng cơ quan ngang Bộ	34

3. Các văn bản khác	34
a. Công văn	34
b. Các văn bản quy phạm pháp luật phụ	35
II. QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI HOẠT ĐỘNG KINH TẾ	36
1. Các cơ quan quản lý Nhà nước về kinh tế	36
a. Chính phủ	36
b. Bộ, cơ quan ngang Bộ	39
c. Ủy ban nhân dân	43
2. Nội dung quản lý Nhà nước đối với hoạt động kinh tế	47

BÀI 2

NHỮNG QUY ĐỊNH CHUNG VỀ DOANH NGHIỆP

I. KHÁI NIỆM CHUNG VỀ DOANH NGHIỆP	50
1. Doanh nghiệp phải có tên gọi	50
2. Doanh nghiệp phải có trụ sở	53
3. Doanh nghiệp phải có tài sản	56
4. Doanh nghiệp phải đăng ký kinh doanh theo quy định của pháp luật	61
a. Điều kiện về nhân thân người thành lập, quản lý doanh nghiệp và góp vốn thành lập doanh nghiệp	62
a1. Về đối tượng thành lập và quản lý doanh nghiệp	63

---

a2. Về đối tượng góp vốn	66
b. Điều kiện về ngành nghề kinh doanh	68
c. Điều kiện về chứng chỉ hành nghề, giấy phép	69
II. NHỮNG QUY ĐỊNH CHUNG VỀ QUYỀN VÀ NGHĨA VỤ CỦA DOANH NGHIỆP	72
1. Quyền của doanh nghiệp	72
2. Nghĩa vụ của doanh nghiệp	74
III. GIẢI THÍCH MỘT SỐ TỪ NGỮ	76
IV. TỔ CHỨC LẠI DOANH NGHIỆP	80
1. Chia doanh nghiệp	81
2. Tách doanh nghiệp	83
3. Sáp nhập doanh nghiệp	85
4. Hợp nhất doanh nghiệp	86
5. Chuyển đổi Công ty	88
6. Luật doanh nghiệp quy định hình thức tổ chức lại công ty đạt được các kết quả sau đây	90
V. GIẢI THỂ VÀ PHÁ SẢN DOANH NGHIỆP	91
1. Các nguyên nhân, thủ tục giải thể doanh nghiệp	91
2. Phá sản doanh nghiệp	95
3. Phân biệt giải thể và phá sản	96
4. Tạm ngừng kinh doanh	97

VI. TRÌNH TỰ ĐĂNG KÝ KINH DOANH THÀNH LẬP DOANH NGHIỆP VÀ HỒ SƠ ĐĂNG KÝ KINH DOANH CỦA TỪNG LOẠI DOANH NGHIỆP	98
1. Trình tự đăng ký kinh doanh thành lập doanh nghiệp	98
2. Hồ sơ đăng ký kinh doanh của từng loại hình doanh nghiệp	100
a. Hồ sơ đăng ký kinh doanh của doanh nghiệp tư nhân	100
b. Hồ sơ đăng ký kinh doanh của công ty hợp danh	101
c. Hồ sơ đăng ký kinh doanh của công ty trách nhiệm hữu hạn	101
d. Hồ sơ đăng ký kinh doanh của công ty cổ phần	102
3. Nội dung giấy đề nghị đăng ký kinh doanh, Điều lệ công ty, Danh sách thành viên công ty trách nhiệm hữu hạn, công ty hợp danh, danh sách cổ đông sáng lập công ty cổ phần	103
a. Nội dung giấy đề nghị đăng ký kinh doanh	104
b. Nội dung Điều lệ công ty	104
c. Danh sách thành viên công ty trách nhiệm hữu hạn, công ty hợp danh, danh sách cổ đông sáng lập công ty cổ phần	106

CHƯƠNG II

CÁC LOẠI HÌNH DOANH NGHIỆP

BÀI 3

CÔNG TY

I. KHÁI NIỆM CHUNG VỀ CÔNG TY	108
II. PHÂN LOẠI CÔNG TY	110
1. Công ty đối vốn	110
2. Công ty đối nhân	112
III. SỰ HÌNH THÀNH VÀ PHÁT TRIỂN CÔNG TY	113
1. Các nguyên nhân kinh tế – xã hội làm xuất hiện, phát triển công ty	113
2. Quá trình hình thành và phát triển của pháp luật về công ty	115
3. Sự hình thành, phát triển của công ty và pháp luật của công ty ở Việt Nam	116
a. Thời thuộc Pháp	116
b. Sau Cách mạng tháng 8 năm 1945	117
IV. CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN	
HAI THÀNH VIÊN TRỞ LÊN	121
1. Khái niệm	121
2. Đặc điểm của công ty	121
3. Quyền và nghĩa vụ của các thành viên công ty	123

a. Quyền của thành viên công ty trách nhiệm hữu hạn hai thành viên trở lên	123
b. Nghĩa vụ của thành viên	125
4. Cơ cấu tổ chức	125
a. Hội đồng thành viên	126
a1. Cuộc họp của Hội đồng thành viên	126
a2. Quyết định của Hội đồng thành viên	127
a3. Hội đồng thành viên có các quyền và nhiệm vụ sau đây	128
b. Chủ tịch hội đồng thành viên	130
c. Giám đốc hoặc Tổng giám đốc	131
c1. Giám đốc hoặc Tổng giám đốc	131
c2. Tiêu chuẩn và điều kiện làm Giám đốc hoặc Tổng giám đốc	132
c3. Giám đốc hoặc Tổng giám đốc có các quyền và nhiệm vụ sau đây	132
c4. Thù lao, tiền lương và thưởng của thành viên Hội đồng thành viên, Giám đốc hoặc Tổng giám đốc	134
d. Ban kiểm soát	135
5. Một số quy định khác	135
a. Thực hiện việc góp vốn và cấp giấy chứng nhận phần vốn góp	135
b. Phân chia lợi nhuận	137
c. Mua lại phần vốn góp và chuyển nhượng phần vốn góp	138
c1. Mua lại phần vốn góp	138
c2. Chuyển nhượng phần vốn góp	139

c3. Xử lý phần vốn góp trong các trường hợp khác	139
d. Việc lập sổ đăng ký thành viên	141
e. Tăng, giảm vốn điều lệ	141
e1. Tăng vốn điều lệ	141
e2. Giảm vốn điều lệ	142
V. CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN	
MỘT THÀNH VIÊN	144
1. Khái niệm	144
2. Đặc điểm	145
3. Cơ cấu tổ chức của công ty	147
a. Cơ cấu tổ chức của công ty trách nhiệm hữu hạn một thành viên là tổ chức	147
a1. Chức năng, quyền và nhiệm vụ của Hội đồng thành viên của công ty trách nhiệm hữu hạn một thành viên là tổ chức	148
a2. Chủ tịch công ty	149
a3. Giám đốc hoặc Tổng giám đốc	149
a4. Kiểm soát viên	151
b. Cơ cấu tổ chức của công ty TNHH một thành viên là cá nhân	153
4. Quyền và nghĩa vụ của chủ sở hữu công ty, những hạn chế đối với chủ sở hữu công ty	153
a. Quyền của chủ sở hữu công ty	153
b. Nghĩa vụ của chủ sở hữu công ty	156

c. Những hạn chế đối với quyền của chủ sở hữu công ty	156
VI. CÔNG TY HỢP DANH	157
1. Khái niệm	157
2. Đặc điểm	158
3. Quyền và nghĩa vụ của các thành viên hợp danh, thành viên góp vốn	159
a. Quyền và nghĩa vụ của thành viên hợp danh	159
a1. Quyền của thành viên hợp danh	159
a2. Nghĩa vụ của các thành viên hợp danh	161
b. Quyền và nghĩa vụ của thành viên góp vốn	162
b1. Quyền của thành viên góp vốn	162
b2. Nghĩa vụ của thành viên góp vốn	164
c. Hạn chế đối với quyền của thành viên hợp danh	164
4. Cơ cấu tổ chức	165
a. Hội đồng thành viên	165
b. Nhiệm vụ của Chủ tịch Hội đồng thành viên, Giám đốc hoặc Tổng giám đốc	166
c. Điều hành kinh doanh của công ty hợp danh	167
5. Một số vấn đề khác về công ty hợp danh	168
a. Tài sản của công ty hợp danh	168
b. Thực hiện góp vốn và cấp giấy chứng nhận phần vốn góp	169
c. Tiếp nhận thành viên mới	170
d. Chấm dứt tư cách thành viên hợp danh	171

VII. CÔNG TY CỔ PHẦN	172
1. Khái niệm công ty cổ phần	172
2. Đặc điểm công ty cổ phần	173
3. Các loại cổ phần, quyền và nghĩa vụ của các loại cổ đông	174
a. Những quy định chung về cổ phần, cổ đông	175
b. Các loại cổ phần, quyền và nghĩa vụ của các loại cổ đông	178
b1. Cổ phần phổ thông, quyền và nghĩa vụ của cổ đông phổ thông	178
b1.1. Quyền của cổ đông phổ thông	178
b1.2. Nghĩa vụ của cổ đông phổ thông	182
b2. Cổ phần ưu đãi biểu quyết, quyền và nghĩa vụ của cổ đông ưu đãi biểu quyết	183
b3. Cổ phần ưu đãi cổ tức, quyền và nghĩa vụ của cổ phần ưu đãi cổ tức	184
b4. Cổ phần ưu đãi hoàn lại, quyền và nghĩa vụ của cổ đông ưu đãi hoàn lại	184
4. Cổ phiếu	185
a. Cổ phiếu	185
b. Cổ phiếu phải có các nội dung chủ yếu sau đây	185
c. Cổ phiếu bị mất, bị rách	186
5. Cơ cấu tổ chức	187
a. Đại hội đồng cổ đông	187
a1. Quyền và nhiệm vụ của Đại hội cổ đông	187
a2. Cuộc họp của Đại hội đồng cổ đông	189

a3. Thẻ thức tiến hành họp và biểu quyết tại Đại hội đồng cổ đông	192
a4. Quyết định của Đại hội đồng cổ đông	195
a5. Yêu cầu hủy bỏ quyết định của Đại hội đồng cổ đông	197
b. Hội đồng quản trị	197
b1. Hội đồng quản trị, Quyền và nhiệm vụ của Hội đồng quản trị	197
b2. Cuộc họp Hội đồng quản trị	200
b3. Quyết định của Hội đồng quản trị	202
b4. Chủ tịch Hội đồng quản trị	202
c. Giám đốc (Tổng giám đốc)	203
d. Ban kiểm soát	205
d1. Những quy định chung về Ban kiểm soát	205
d2. Tiêu chuẩn và điều kiện làm thành viên Ban kiểm soát	206
d3. Quyền và nhiệm vụ của Ban kiểm soát	207
d4. Quyền được cung cấp thông tin của Ban kiểm soát	209
5. Một số quy định khác	210
a. Các hợp đồng phải được Đại hội đồng cổ đông hoặc Hội đồng quản trị chấp thuận	210
b. Mua lại cổ phần theo yêu cầu của cổ đông	211

BÀI 4

DOANH NGHIỆP TƯ NHÂN

I. KHÁI NIỆM DOANH NGHIỆP TƯ NHÂN	212
II. ĐẶC ĐIỂM	212
III. CẤU TỔ CHỨC QUẢN LÝ DOANH NGHIỆP TƯ NHÂN	213
IV. NHỮNG QUY ĐỊNH KHÁC VỀ DOANH NGHIỆP TƯ NHÂN	213
1. Cho thuê doanh nghiệp tư nhân	213
2. Bán doanh nghiệp tư nhân	214
3. Tạm ngưng hoạt động của doanh nghiệp	215

BÀI 5

DOANH NGHIỆP NHÀ NƯỚC

I. KHÁI NIỆM	216
II. ĐẶC ĐIỂM CỦA DOANH NGHIỆP NHÀ NƯỚC	216
III. PHÂN LOẠI DOANH NGHIỆP NHÀ NƯỚC	216
IV. CÁCH THÀNH LẬP DN NHÀ NƯỚC	218
1. Đề nghị thành lập	218
2. Lập hội đồng thẩm định	220
3. Quyết định thành lập mới công ty Nhà nước	221
4. Đăng ký kinh doanh	222
5. Đăng báo	222

V. CƠ CẤU TỔ CHỨC QUẢN LÝ CỦA DOANH NGHIỆP NHÀ NƯỚC	222
1. Cơ cấu tổ chức của doanh nghiệp Nhà nước có Hội đồng quản trị	222
a. Hội đồng quản trị	223
b. Giám đốc (Tổng giám đốc), các Phó Giám đốc, Kế toán trưởng và bộ máy giúp việc	230
c. Ban kiểm soát	231
2. Cơ cấu tổ chức đối với doanh nghiệp Nhà nước không có Hội đồng quản trị	232

BÀI 6

HỢP TÁC XÃ

I. KHÁI NIỆM	236
II. ĐẶC ĐIỂM CỦA HỢP TÁC XÃ	236
III. QUYỀN VÀ NGHĨA VỤ CỦA XÃ VIÊN	237
1. Quyền của hợp tác xã	237
2. Nghĩa vụ của hợp tác xã	239
IV. XÃ VIÊN	240
1. Quyền và nghĩa vụ của xã viên	240
a. Quyền của xã viên	240
b. Nghĩa vụ của xã viên	242

2. Điều kiện trở thành xã viên	243
3. Chấm dứt tư cách xã viên	243
III. CÁCH THÀNH LẬP HỢP TÁC XÃ	244
1. Khởi xướng thành lập hợp tác xã	244
2. Hội nghị thành lập hợp tác xã	244
3. Đăng ký kinh doanh	245
IV. CƠ CẤU TỔ CHỨC QUẢN LÝ CỦA HTX	246
1. Đại hội xã viên	246
2. Ban quản trị hợp tác xã	248
3. Chủ nhiệm hợp tác xã	251
4. Ban kiểm soát	254

CHƯƠNG 3

HỢP ĐỒNG TRONG KINH DOANH THƯƠNG MẠI

BÀI 7

HỢP ĐỒNG TRONG KINH DOANH THƯƠNG MẠI

I. MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN CHUNG VỀ HỢP ĐỒNG	256
1. Định nghĩa hợp đồng	256
2. Bản chất của hợp đồng	256
3. Hiệu lực của hợp đồng	260
a. Chủ thể ký kết hợp đồng phải hợp pháp	260

b. Chủ thể ký kết hợp đồng phải tự nguyện	261
c. Nội dung của hợp đồng không được trái với pháp luật, đạo đức	262
d. Hình thức của hợp đồng phải hợp pháp	262
4. Hợp đồng vô hiệu	262
5. Thời điểm có hiệu lực của hợp đồng	265
6. Phân loại hợp đồng	266
II. NHỮNG VẤN ĐỀ CƠ BẢN VỀ HỢP ĐỒNG DÂN SỰ	275
1. Giao kết hợp đồng dân sự	275
2. Thực hiện hợp đồng dân sự	279
3. Sửa đổi, hủy bỏ, chấm dứt hợp đồng dân sự	283
a. Sửa đổi hợp đồng dân sự	283
b. Hủy bỏ hợp đồng dân sự	284
c. Chấm dứt hợp đồng dân sự	284
4. Những nội dung khác về hợp đồng dân sự	285
a. Nội dung hợp đồng dân sự	285
b. Phụ lục hợp đồng dân sự	288
c. Giải thích hợp đồng dân sự	288
d. Hợp đồng theo mẫu	289
e. Thời hiệu khởi kiện về hợp đồng dân sự	290
5. Các biện pháp nhằm bảo đảm việc thực hiện hợp đồng	290
a. Những quy định chung về các biện pháp bảo đảm thực hiện nghĩa vụ hợp đồng	291
b. Các biện pháp bảo đảm thực hiện nghĩa vụ hợp đồng	292

b1. Cầm cố tài sản	292
b2. Thế chấp tài sản	293
b3. Đặt cọc	294
b4. Ký cược	295
b5. Ký quỹ	295
b6. Bảo lãnh	296
b7. Tín chấp	297
6. Trách nhiệm pháp lý khi vi phạm hợp đồng dân sự	298
a. Khái niệm và đặc điểm của trách nhiệm pháp lý khi vi phạm hợp đồng	298
b. Vai trò của trách nhiệm hợp đồng	299
c. Các nguyên tắc của trách nhiệm hợp đồng	299
d. Các hình thức của trách nhiệm hợp đồng	300
d1. Bồi thường thiệt hại	300
d2. Buộc phải thực hiện đúng hợp đồng	302
III. HỢP ĐỒNG THƯƠNG MẠI	303
1. Khái niệm hợp đồng thương mại	303
2. Đặc điểm	303
3. Các loại hợp đồng trong hoạt động thương mại theo quy định của luật thương mại	305
4. Những vấn đề pháp lý về hợp đồng mua bán hàng hóa và hợp đồng dịch vụ trong hoạt động thương mại	305
a. Hợp đồng mua bán hàng hóa trong hoạt động thương mại	306

a1. Khái niệm và đặc điểm của hợp đồng mua bán hàng hóa trong hoạt động thương mại	306
a2. Quyền và nghĩa vụ các bên của hợp đồng mua bán hàng hóa trong hoạt động thương mại	308
a.2.1. Quyền và nghĩa vụ của bên bán	309
a.2.2. Quyền và nghĩa vụ của bên mua	312
b. Mua bán hàng hóa qua Sở giao dịch hàng hóa	315
b1. Chức năng của Sở giao dịch hàng hóa	315
b2. Các loại hợp đồng mua bán hàng hóa qua Sở giao dịch hàng hóa	316
b2.1. Quyền và nghĩa vụ của các bên trong hợp đồng kỳ hạn	316
b2.2. Quyền và nghĩa vụ của các bên trong hợp đồng quyền chọn	317
c. Hợp đồng cung ứng dịch vụ thương mại	318
c1. Các loại hợp đồng cung ứng dịch vụ thương mại	318
c2. Nội dung của hợp đồng cung ứng dịch vụ	323
c2.1. Quyền và nghĩa vụ của bên cung ứng dịch vụ	324
c2.2. Quyền và nghĩa vụ của khách hàng (bên tiếp nhận dịch vụ)	326
5. Chế tài thương mại và giải quyết tranh chấp trong thương mại	328
a. Chế tài trong thương mại	328
a1. Buộc thực hiện đúng hợp đồng	328

a2. Phạt vi phạm	330
a3. Bồi thường thiệt hại	331
a4. Tạm ngừng thực hiện hợp đồng	332
a5. Đình chỉ thực hiện hợp đồng	332
a6. Hủy bỏ hợp đồng	333
a7. Các trường hợp miễn trách nhiệm đối với hành vi vi phạm	335
b. Hình thức giải quyết tranh chấp	336
c. Thời hiệu khởi kiện	336

CHƯƠNG 4

PHÁP SẢN DOANH NGHIỆP

BÀI 8

PHÁP SẢN DOANH NGHIỆP

I. KHÁI NIỆM DOANH NGHIỆP LÂM VÀO TÌNH TRẠNG PHÁP SẢN	337
II. PHÂN LOẠI PHÁP SẢN	338
III. MỤC ĐÍCH CỦA LUẬT PHÁP SẢN	339
1. Bảo vệ lợi ích chính đáng của chủ nợ và của chủ doanh nghiệp mắc nợ	339
2. Bảo vệ quyền lợi của người lao động	340
3. Góp phần bảo đảm trật tự xã hội, tạo môi trường kinh doanh an toàn, văn minh	341

IV. THẨM QUYỀN CỦA TÒA ÁN TRONG GIẢI QUYẾT TUYÊN BỐ PHÁ SẢN	341
V. NHIỆM VỤ VÀ QUYỀN HẠN CỦA THẨM PHÁN TIẾN HÀNH THỦ TỤC PHÁ SẢN	342
VI. TỔ QUẢN LÝ TÀI SẢN	343
VII. NHỮNG ĐỐI TƯỢNG ĐƯỢC QUYỀN NỘP ĐƠN YÊU CẦU TUYÊN BỐ PHÁ SẢN DOANH NGHIỆP, HỢP TÁC XÃ	345
1. Chủ nợ	345
2. Người lao động	345
3. Cổ đông công ty cổ phần	346
4. Thành viên hợp danh	346
5. Chủ sở hữu doanh nghiệp Nhà nước	347
6. Doanh nghiệp, hợp tác xã	347
VIII. CÁC HOẠT ĐỘNG CỦA DOANH NGHIỆP, HỢP TÁC XÃ BỊ CẤM HOẶC BỊ HẠN CHẾ	348
IX. HỘI NGHỊ CHỦ NỢ	349
X. THỦ TỤC PHÁ SẢN DOANH NGHIỆP, HỢP TÁC XÃ	353
1. Nộp đơn yêu cầu và mở thủ tục phá sản	354
2. Thủ tục phục hồi kinh doanh	356
3. Thủ tục thanh lý tài sản, các khoản nợ	360